

Антиномичност могућих светова као слутња лепоте

*Ако се, значи,
није имало куд ван унутрашњости,
ван неког болног одрицања,
које су то онда границе
до којих је допро песник?¹*

Зоран Гавриловић

Свест о немогућности исказивања поетске истине и лепоте (или једног од то двоје које у себи неизоставно садржи и оно друго) као да је постала образац Дисове поетике, а стварање валеријевско напуштање песме зарад постојања ње саме. Та немогућност постаје песникова коб јер он *не уме рећи*, јер се *једва сећа, једва осећа, не зна*, а као крајњи степен борбе са немогућношћу он *слути*. Заправо, слутећи, а Дис то чини готово у свакој својој песми, не изражава своју вербалну немоћ, напротив – песму треба материјализовати, идеју преточити у језик, а остати чист и безгрешан пред том идејом. У Валеријевом тумачењу завршена песма не постоји, последња верзија је напуштена песма. Дисова напуштена песма напуштена је на самом почетку, јер песма из сна је заборављена: *Заборавио сам јутрос песму једну ја,/ Песму једну у сну што сам сву ноћ слушао* („Можда спава“), али она је завршена јер представља највиши степен приближавања оној опасној тачки да се нешто вербализује, а да се не изда предмет вербализовања.

„Стање ћутања“² о коме Владета Јеротић говори у свом есеју о Дису, наравно у контексту психопатолошке генезе његовог стваралаштва, ми ћемо користити као семантичку варијанту мало пре поменуте *слутње* као основног епистемолошког елемента Дисове поезије, или можда прецизније: слутње као једине могућности сазнања. Дисово „стање ћутања“ није безгласно, то је ћутање које се одупире терору језика над заумном, *песмом без речи*. Аналогно већ одомаћеном термину метајезика ми ћемо такву песму назвати метајезичком песмом. Попут еманације неоплатоничара и Дисова песма из сна, метајезичка песма, све више бледи удаљавајући се од свог извора, односно преласком из метајезичког у језичко песма губи своју лепоту. Да би спречио неизбежно, потпуни пад и уништење, он лепоту не фиксира, не материјализује је

¹ Зоран Гавриловић, „Записи о српским песницима“, Слово љубве, Београд, 1977, стр. 131.

² Владета Јеротић, „Дарови наших рођака“, Просвета, Београд, 1997, стр. 117.

једнозначно и трајно у језику, јер је идентичност означеног и означеоца немогућа, већ сталним умножавањем означеоца тежи да се приближи истинском значењу означеног. На почетку смо навели најфреквентније глаголе Дисове поезије којима он признаје немогућност доследног саопштења метајезичке кроз језичку песму, али и умножава означеоце не усуђујући се да фиксира неухватљиво значење означеног, јер би то било лажно фиксирање. На тај начин умножавање значења није само утеха што се означено не може исказати кроз означеоца, већ и трагање за максималним приближавањем означеном. То је он што Ролан Барт назива техником ускраћивања смисла: „То значи да се писац труди да умножи значења и да их притом не испуни и не затвори, а да се он служи језиком како би сачинио један узбудљиво означавајући али коначно никад означен свет.“³ Дисов *никад означени свет* је свет другачији од нашег, видљивог света, па самим тим и неухватљив у језику створеном за потребе овог света.

Иако је најочигледнији пример оваквог поступка, песма „Можда спава“, чија је потенцијалност, али не и извесност, изражена још у наслову, она није једина која исказује Дисову епистемолошку борбу за метајезичку песму. Песма „Коб“ тематизујући у бодлеровском маниру *трулеж века* сва је саткана од немогућности изражене конструкцијама које не фиксирају, већ само наговештавају. Било да се ради о конструкцијама потенцијала *сад бих сањао, сад бих живео, сад бих волео...* или о конструкцијама са доминантним признањем сопствене емотивне и сазнајне несигурности *то рећи данас ја не умем, једва се сећам, једва осећам, не знам...* – намера је иста. Лирски субјект се не усуђује да било шта тврди јер би тиме осакатио истину. На тај начин, признавање немогућности да се означено идентификује са означеоцем и метајезичка песма доследно „преведе“ у језичку постаје уједно и аутопоетичко трагање за „безгрешним“ поступком којим се неће изневерити идеја, али и трагање за предметом поступка, односно самом идејом. Према томе, Дисову поезију можемо окарактерисати као тематски двополну: тематизовање појединачних идеја и тематизовање немогућности доследног остварења тих идеја у језику.

На почетку рада Дисову поетику смо одредили као валеријевско напуштање песме зарад постојања ње саме. То напуштање је својеврсно окамењивање у језику флуентне метајезичке песме, песме-идеје, али уз симулацију њене флуентности кроз већ објашњен поступак умножавања и одлагања значења. Наизглед парадоксално, али Дис кроз то језичко окамењивање не окончава „књижевно трагање стално усмерено ка

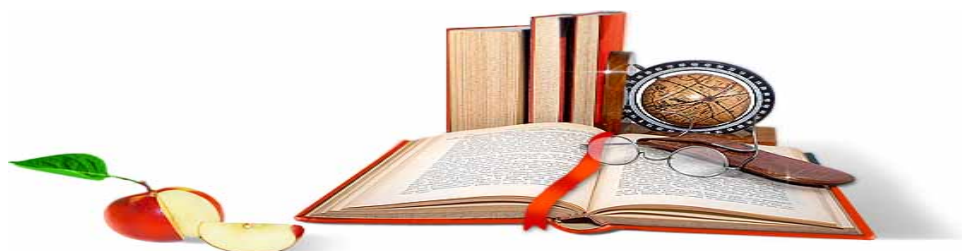
---

³ Ролан Барт, „Књижевност, митологија, семиологија“, Нолит, Београд, 1979, стр. 179

**---- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU WWW.MATURSKI.NET ----**

**[BESPLATNI GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI TEKST](http://WWW.SEMINARSKIRAD.ORG)
RAZMENA LINKOVA - RAZMENA RADOVA
RADOVI IZ SVIH OBLASTI, POWERPOINT PREZENTACIJE I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJALI.**

**WWW.SEMINARSKIRAD.ORG
WWW.MAGISTARSKI.COM
WWW.MATURSKIRADOVI.NET**

NA NAŠIM SAJTOVIMA MOŽETE PRONAĆI SVE, BILO DA JE TO [SEMINARSKI](#), [DIPLOMSKI](#) ILI [MATURSKI](#) RAD, POWERPOINT PREZENTACIJA I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJAL. ZA RAZLIKU OD OSTALIH MI VAM PRUŽAMO DA POGLEDATE SVAKI RAD, NJEGOV SADRŽAJ I PRVE TRI STRANE TAKO DA MOŽETE TAČNO DA ODABERETE ONO ŠTO VAM U POTPUNOSTI ODGOVARA. U BAZI SE NALAZE [GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI RADOVI](#) KOJE MOŽETE SKINUTI I UZ NJIHOVU POMOĆ NAPRAVITI JEDINSTVEN I UNIKATAN RAD. AKO U [BAZI](#) NE NAĐETE RAD KOJI VAM JE POTREBAN, U SVAKOM MOMENTU MOŽETE NARUČITI DA VAM SE IZRADI NOVI, UNIKATAN SEMINARSKI ILI NEKI DRUGI RAD RAD NA LINKU [IZRADA RADOVA](#). PITANJA I ODGOVORE MOŽETE DOBITI NA NAŠEM [FORUMU](#) ILI NA

maturskiradovi.net@gmail.com